



+ ВАРФОЛОМІЙ

МИЛІСТЮ БОЖОЮ

АРХИЄПИСКОП КОНСТАНТИНОПОЛЬСЬКИЙ, НОВОГО РИМУ І
ВСЕЛЕНСЬКИЙ ПАТРІАРХ

**УСІЙ ПОВНОТІ ЦЕРКВИ: БЛАГОДАТЬ, МИР ТА МИЛІСТЬ ВІД ХРИСТА, ЩО
ВОСКРЕС У СЛАВІ**

Чесніші браття Ієрархи,
Возлюблені Чада,

Дійшовши з Божою благодаттю до всеспасенного Воскресіння Господнього, через яке була знищена влада смерті і відкрилися райські двері для всього роду людського, звертаємо до всіх вас із пасхальними вітаннями та сердечними побажаннями, як ми проголошуємо клич «Христос Воскрес», який дарує радість світу.

У всіх своїх вимірах життя Церкви оживляється невимовною радістю Воскресіння. «Досвід воскресіння» засвідчений у ділах святих і мучеників нашої віри, а також у літургійному та таїнственному житті, благочесті та духовності вірних, їхній жертвній любові та християнській поведінці, а також у їхньому очікуванні світу, де «не буде вже смерті, ані смутку, ані крику, ані болю» (Об. 21,4).

У Воскресінні та через Воскресіння все знаходиться в стані руху до досконалості в Царстві Божому. Цей есхатологічний порив завжди надавав православним християнам світу динамізм і перспективу. Попри твердження протилежного, внаслідок есхатологічної спрямованості свого життя Церква ніколи не йшла на компроміс із присутністю зла в усіх його проявах у світі. Він також не заперечував реальність болю та смерті. Він також не ігнорував неоднозначність людських справ. І, нарешті, вона ніколи не вважала боротьбу для більш справедливого світу чимось чужим своїй місії.

Проте Церква завжди знала, що біль і хрест не є остаточною реальністю. Досвідна квінтесенція християнського життя — це переконання, що через Хрест і через «вузькі ворота» ми входимо до Воскресіння. Ця віра виявляється в тому, що ядро церковного життя, Божественна Євхаристія, істотно пов'язана з Воскресінням Христовим. У православному переданні, як наголошує покійний митрополит Пергамський Йоан, Божественна Євхаристія «сповнена радості і світла..., тому що вона заснована не на Хресті та ідеалізації Страстей, але у Воскресінні як трансцендентності хресних Страстей»[1]. Божественна Євхаристія переносить нас на Голгофу не для того, щоб ми там залишилися, але для того, щоб через Хрест нас провадити до вічносвітлої слави Царства Божого. Православна віра є подолання утопічного спасіння «без Хреста» і екзистенціального занурення Хреста «без Воскресіння».

Наша участь у Воскресінні Христовому через таїнство Церкви є, з одного боку, відчутним усуненням всякого утопізму та фальшивого раю, що обіцяє безперешкодне самозадоволення, і водночас остаточним подоланням безнадійного самопоневолення у нібито неперевершений негатив, бо Хрест Христовий народжує Воскресіння, «нескінченну насолоду», «насолоду вічної слави». Знищення смерті через хрест і воскресіння нашого Спасителя підносить наше життя до його боголюдської сутності та його небесного призначення.

У Христі ми знаємо і переживаємо, що нинішнє життя — це не все наше життя, що наша біологічна смерть не є кінцем чи знищенням нашого існування. Біологічні межі життя не визначають його істину. Зрештою, відчуття того, що життя є незворотною «мандрівкою до смерті», веде до екзистенційних глухих кутів, до депресії та нігілізму, до байдужості до того, що справді має значення в житті. Наука, фінансовий чи соціальний прогрес не можуть запропонувати суттєвого рішення чи виходу. Християни — це «ті, що мають надію» (1 Сол. 4, 13), які очікують приходу Царства Отця, і Сина, і Святого Духа, як остаточної реальності, як повноти життя і знання, як сповнення радості, не тільки для наступних поколінь, але й для всього людського роду від початку до кінця віків.

Це бачення історії та вічності, воскресної природи православної віри, етосу та культури, а саме, безсумнівний факт, що велике чудо Істини відкривається лише «тим, хто шанує таємницю у вірі» — це те, чому ми покликані свідчити сьогодні в цивілізації, яка відкидає Трансцендентне, і в контексті різноманітних скорочень духовної ідентичності людського існування.

Ми віддаємо славу в співах, гімнах і духовних піснях Господу, Який воскрес із мертвих і світить усім життям вічним. Ми з радістю беремо участь у «спільній для всіх трапезі». І ми благаємо Всемогутнього, Премудрого і Всемилосердного Творця і Відкупителя всіх, щоб приніс мир світові і дарував усі Свої спасенні дари людству, щоб Його всечасне і величне ім'я було прославлене і благословенне, нині і повсякчас і на віки вічні. Амінь!

Фанар, Свята Пасха 2023 року

+Варфоломій Константинопольський,

Палкий молитвенник перед воскреслим Господом за всіх вас